

Eerherstel voor de ziel!

Met de bevestiging van Hans als ouderling.

- Orgelspel

- Intochtslied NLB 146: 1 en 3 'Zing mijn ziel'

- Welkom en vredegroet/Votum

Laten we stil worden voor onze Schepper

Onze Vader, mijn God,
wanneer ik aan u denk vervult mijn hart zich met vreugde

Help mij om in uw liefde te wandelen
al de dagen van mijn leven
Ik wil u liefhebben met heel mijn hart
met heel mijn ziel, met heel mijn verstand en met al mijn kracht

Onze Hulp is in de Naam van die HEER die altijd bij ons is.
Hij is het die de hemel en de aarde heeft gemaakt.
Hij blijft trouw aan alles wat Hij heeft gemaakt,
Hij blijft ook trouw aan ons, tot in eeuwigheid,
Nooit zal Hij loslaten, het werk waaraan Hij begonnen is.

Daarom gemeente: Genade zij u en vrede van God onze Vader
en van de Here Jezus Christus in de gemeenschap van de Heilige Geest. Amen.

- Inleiding bij deze dienst

Ziel, mijn ziel wees stil! De Psalmen spreken vaak over onze ziel.
De Psalmen spreken vaak.. tot onze ziel. Hoe zorgt u voor uw ziel?

Jarenlang is in kerk en theologie gezweven over de ziel. Het is een
ongemakkelijk woord geworden want 'Waar zit je ziel?' en 'Kun je de ziel
wetenschappelijk aanwijzen?'. Ons materialistisch mensbeeld schakelt de ziel uit
en de kerk kijkt zwijgend toe. 'Wij zijn ons brein!' wordt er geroepen.

In spreekwoorden is de ziel wel blijven bestaan want 'de ogen zijn de spiegels
van de ziel' en 'hoe meer zielen hoe meer vreugd'. Daar staat tegenover dat je
'moederziel alleen kunt zijn' en iets of iemand kan 'ter ziele gaan'.

De laatste maanden is de ziel stilletjes teruggekeerd van nooit geweest te zijn!
Deze zondag gaan we op zoek naar onze ziel.
Waar is mijn ziel gebleven en hoe kan ik hem voeden?

In deze dienst zal Hans worden bevestigd als ouderling.

Luisteren: The Psalm Project Psalm 62: 1 en 4 en 5

<https://www.youtube.com/watch?v=wfT8EwmKYA4>

- Gebed om ontferming

Wij mogen altijd onze zorgen bij U neerleggen.
Daarom roepen wij om ontferming

Onze ogen blijven gericht op U, onze Vader,
voor mensen die klein worden gehouden
die altijd worden achteraan gezet
die niet meetellen.

Omdat ze een andere huidskleur hebben

Of te weinig geld

Of geen diploma..

Gij hebt toch gezegd dat hun tijd zal komen,
daarom bidden wij: Heer, ontferm U.

Wij roepen om ontferming

voor mensen die verdriet hebben

die niet worden gehoord die ontroostbaar zijn.

Ze hebben afscheid moeten nemen van mensen waar zij van hielden.

Dromen vielen kapot omdat rapporten tegenvielen omdat verwachtingen en eisen te hoog zijn.

Mensen voelen zich nutteloos en zijn op zoek naar bevestiging en troost.

Gij hebt toch gezegd dat zij getroost zullen worden,
daarom bidden wij samen: Heer, ontferm U.

Wij roepen om ontferming voor vluchtelingen en ontwortelden.

God, wij vragen U:

vind hen die verloren lopen,

die, gescheiden van hen van wie ze houden,

over grenzen moeten gaan,

uit hun land en weg van hun geboortegrond

die niet meer weten waarheen.

Vind hen, God,

Gij die altijd hen die verloren raakten zoekt

en beschermt zoals een kloek haar kuikens.

God, wij vragen U: laat hen die onder ons wonen,

die zich vreemden voelen, ontworteld,

een veilige woonplaats vinden,

waar hun geschiedenis wordt gerespecteerd

hun vaardigheden worden erkend

zodat ze zonder vrees kunnen leven.

Laat ons, God, hun nieuwe thuis zijn open ons hart voor hen.

Heer ontferm u, over ons, over onze kinderen

En over onze vluchtelingen.

Amen.

- NLB 103: 1 en 5 'Zegen, mijn ziel, de grote naam des Heren'

- Gebed om de Heilige Geest

God, U die liefde bent, Open mij, les mijn dorst,
 stil mijn verlangen te zijn wie ik mag zijn,
 aanvaard door U, aanvaard door mezelf,
 Zend boden op mijn weg, engelen met geduld,
 naasten met liefde, vreemden die vrienden blijken.
 Laat onze ziel hier gevonden worden door u.
 En vervul ons dan, stil ons verlangen.
 Dat vragen wij om Jezus wil, Amen

- Eerste lezing: Lezing Psalm 42: 1 – 12

- NLB 103e, Bless the Lord my soul (3 keer)

- Tweede lezing: Markus 12: 27-34

⁷Hij is geen God van doden, maar van levenden; u dwaalt vreselijk!’²⁸ Een van de schriftgeleerden die naar hen geluisterd had terwijl ze discussieerden, en gemerkt had dat Hij hun correct had geantwoord, kwam dichterbij en vroeg: ‘Wat is van alle geboden het belangrijkste gebod?’²⁹ Jezus antwoordde: ‘Het voornaamste is: “Luister, Israël! De Heer, onze God, is de enige Heer; ³⁰heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand en met heel uw kracht.”³¹ En daarna komt dit: “Heb uw naaste lief als uzelf.” Er zijn geen geboden belangrijker dan deze.’³² De schriftgeleerde zei tegen Hem: ‘Inderdaad, meester, wat U zegt is waar: Hij alleen is God en er is geen andere god dan Hij,³³ en Hem liefhebben met heel ons hart en met heel ons inzicht en met heel onze kracht, en onze naaste liefhebben als onszelf betekent veel meer dan alle brandoffers en andere offers.’³⁴ Jezus vond dat hij verstandig had geantwoord en zei tegen hem: ‘U bent niet ver van het koninkrijk van God.’ En niemand durfde Hem nog een vraag te stellen.

- Overdenking

- Johannes de Heer 149 Groot is uw trouw o Heer

- Bevestiging van ouderling

- Lied 415:

Zegen hem Algoede,
 neem hem in Uw hoede
 en verhef Uw aangezicht,
 over hem en geef ons licht.

Stort, op onze bede,
 in zijn hart Uw vrede,
 en vervul hem met de kracht,
 van Uw Geest bij dag en nacht.

- Mededelingen van de kerkenraad

- Collecte

- Dankgebeden, voorbeden, stil gebed met Onze Vader

Liefdevolle God,
 om wie U bent, de Zorgzame, danken we U.
 Om wat U doet, zoeken wie en wat verloren is, danken we U.
 Om Jezus, herder van mensen,
 om al die vrouwen en mannen die uw aarde, uw mensen
 willen behoeden en bewaren, danken we U.
 Waar om ons heen en in ons zelf onzekerheid is over de toekomst,
 waar dreiging alom is en terreur op de loer ligt,
 bidden we U om vertrouwen,
 om vertrouwen in de kracht van de liefde,
 om vertrouwen in de kracht van de eerste stap,
 de uitgestoken hand.

Waar in de naam van Christus
 nieuwe kruistochten worden afgekondigd,
 waar in de naam van Christus
 opnieuw wapens worden gezegend,
 wees daar, God, als de God die een andere taal spreekt,
 die niet moordt, niet stuk maakt,
 maar bouwt en bruggen slaat.
 Zegen het werk van onze gemeente, van onze VPKB en al die organisaties die de
 daad bij het woord voegen.
 Laat u vinden, God, waar mensen U zoeken.
 Laat van u horen, God, waar mensen om U roepen.
 Spreek tot ons als wij zwijgen.
 Stem ons af op Uw stilte.

Wees er, God, bij mensen die om U roepen,
 bij mensen die zoveel zorg hebben
 om de natuur, om nabijen, om zichzelf.
 Wees er waar mensen zichzelf en de ander niet meer verstaan,
 waar leven een doolhof is geworden.
 Wees er met uw staf, met uw richting.

Wees daar, God, waar mensen
 herders voor elkaar proberen te zijn.
 Wees bij de pastores en de pastorale teams
 in steden en dorpen, in ziekenhuizen, in gevangenissen, in verpleeghuizen en in
 de media.
 Wees er als de inspirerende, de God die een weg wijst naar de toekomst.
 Vandaag en alle dagen.
 In stilte noemen we alles wat te moeilijk is om hardop te zeggen en de naam van
 hen die we nabij willen zijn:

Loof de Here mijn ziel

en al wat in mijn is zijn heilig naam
loof de Here mijn ziel
en vergeet niet één van zijn weldaden.

Tenslotte bidden wij met de woorden die uw Zoon ons leerde:

Heer, onze God, Gij hebt in Christus uw Kerk gegrondvest en haar beloofd:
"Ik ben met u, al de dagen, tot haan het einde van de wereld " (Matt. 28:
20)

Wij danken U om deze belofte en loven U voor de arbeiders, die Gij uitzendt
in uw oogst, zodat de Kerk haar opdracht in de wereld kan vervullen.

Wij bidden u voor NN., het kerkenraadslid dat Gij vandaag aan onze gemeente
toevoegt. Sta haar bij met uw genade in de vervulling van haar ambt. Sterk
haar in het geloof opdat zij te allen tijde trouwe getuigen moge zijn van U,
onze genadige Vader.

Schenk haar elke dag uw heilige Geest opdat zij trouw en vreugdevol haar
roeping beantwoorde.

Voor de kerkenraad bidden wij om een geest van verzoening en vrede. Opdat
eenieder steeds het belang van uw Gemeente op het oog heeft, opdat uw Naam
groot worde en uw Liefde betracht.

Wij bidden U voor de Kerk op aarde:

Erbarm U over haar nood, verdrijf haar angsten, vermeerder haar de moed en
sterk haar in het geloof, zodat zij van het licht van uw Evangelie steeds
beter getuige moge zijn in onze samenleving.

Dit bidden wij u omwille van Jezus, uw geliefde Zoon, die met u en de
heilige Geest, nu en immer alle eer toekomt.

Slotlied: Tienduizend redenen Opwekking 733

<https://www.youtube.com/watch?v=KeVjB-SXqwU>

- Zending en zegen

Ga dan van hieruit heen als vreugdevolle en dankbare mensen en weet u
gedragen door de zegenende genade,:

De HERE zegene en Hij behoede u De HERE doe zijn aangezicht over u lichten
en zij u genadig De HEER verheffe zijn aangezicht over u en geve u zijn vrede.
Amen

- Orgelspel als uitgeleid

Eerherstel voor de ziel

bij Psalm 42

Stil, mijn ziel weest stil!

Voorzichtig zijn de kerken weer open gegaan.

Het is niet het grote bevrijdingsfeest geworden waar we zo naar hebben verlangd. Regels en beperkingen zorgen voor afstand. Mensen aarzelen om te komen. Mensen hebben andere manieren ontdekt om hun ziel te koesteren en te voeden. Hebben we de plaatselijke kerk nog wel nodig? Hoe zorgt u voor uw ziel?

Jarenlang is in kerk en theologie gezweven over de ziel. Het is een ongemakkelijk woord geworden want 'Waar zit je ziel?' en 'Kun je de ziel wetenschappelijk aanwijzen?'. Ons materialistisch mensbeeld schakelt de ziel uit en de kerk kijkt zwijgend toe. 'Wij zijn ons brein!' wordt er geroepen. In spreekwoorden is de ziel wel blijven bestaan want 'de ogen zijn de spiegels van de ziel' en 'hoe meer zielen hoe meer vreugd'. Daar staat tegenover dat je 'moederziel alleen kunt zijn' en iets of iemand kan 'ter ziele gaan'.

De laatste maanden is de ziel stilletjes teruggekeerd van nooit geweest te zijn! En dat komt door deze twee mensen die u op de beamer ziet? Martine Oldhoff en Govert Buijs. Ze hebben volgens mij niets met elkaar te maken behalve dat zij nadenken over de ziel. Martine als theoloog en Govert als filosoof.

Martine Oldhoff heeft onderzoek gedaan naar de ziel en schreef een mooi gespreksboekje: Kijk op de ziel!

Wat is dat dan precies 'de ziel'? Kun je de ziel aanwijzen?

Waar zit die ziel als je daarop getrapt kan worden?

Martine Oldhoff vat 'de ziel' samen met 'datgene waar je naar verwijst als je 'ik' zegt. Het is de plaats waar we worden aangesproken en kunnen antwoorden op God. Wie gelooft dat zijn 'ik' met alle mooie en minder mooie kanten bewaard blijft dankzij God, die veronderstelt wat in de christelijke traditie en moderne filosofie 'ziel' wordt genoemd. En in het christelijk geloof is dat een door God geschapen en van Hem afhankelijke ziel.

Toch hebben ook gelovige mensen kritische vragen durven stellen over de ziel, zoals: is de ziel geen 'Griekse uitvinding' die het Bijbels spreken over de mens overschaduwde? En doet het spreken over de mens als ziel het lichaam, Gods goede schepping, niet te kort? Martine Oldhoff ging op zoek naar het juiste gebruik van het woord ziel, in lijn met het Bijbelse spreken over God en mens.

Wat zegt de Bijbel over 'de ziel'?

Haar eerste opvallende conclusie is dat de Herziene Statenvertaling 381 Bijbelverzen heeft met een of meerdere keren het woord 'ziel', de Nieuwe Bijbelvertaling 114 verzen en de Bijbel in Gewone Taal slechts 19.

Een opvallend groot verschil van inzicht bij de verschillende vertalers.

Dat is te begrijpen want de Bijbel in Gewone Taal richt zich vooral op doeltaal: begrijpen de lezers wat er wordt gezegd? Als in het dagelijks leven het woord 'ziel' niet meer wordt gebruikt, dan verdwijnt dat ook in de vertaling.

Oldhoff vindt het jammer dat we nog zo weinig over de ziel spreken. Daarom geeft ze Bijbelse redenen waaruit blijkt dat het zinvol is om te spreken van 'de ziel' als datgene waar je naar verwijst als je 'ik' zegt.

Het eerste wat dan gezegd moet worden is dat wij dankzij de Schrift horen van God als een Iemand, met een hoofdletter: als iemand tegen wie wij mensen, deel van zijn schepping, 'jij' of 'U' kunnen zeggen.

Zo begint het al in de eerste hoofdstukken van Genesis. God spreekt mensen aan en vraagt om een antwoord. Hij wil een relatie aangaan met deze schepselen. 'Wat is de mens dat U aan hem denkt?' (naar psalm 8) We kunnen aangesproken worden en antwoorden op God. We kunnen een relatie met Hem aangaan! Dan moeten wij dus wel mensen zijn met een eigen beleving en een eigen verantwoordelijkheid: 'een ik'.

Ten tweede vinden we in de Schrift het geloof dat de mens na de dood nog met God in relatie kan leven. In het Oude Testament ontwikkelt zich een geloof in leven na de dood en een geloof in de opstanding van de doden.

In de tijd dat Jezus leefde, geloofden veel joden dat er een opstanding van het lichaam zou zijn en dat de ziel van de mens, soms aangeduid met de Griekse term psyche, tot die tijd bewaard zou worden door God in de hemel.

In het Nieuwe Testament komt het geloof in de opstanding van de doden tot volle bloei. Dat betekent dus dat 'ik' op de een of andere manier moet blijven bestaan na de lichamelijke dood. Ongeacht hoe 'bewust' het leven na de lichamelijke dood tot de nieuwe belichaming beleefd wordt, wie gelooft dat zijn 'ik' met alle mooie en minder mooie kanten bewaard blijft dankzij God, die veronderstelt wat in de christelijke traditie en moderne filosofie 'ziel' wordt genoemd. En in het christelijk geloof is dat een door God geschapen en van Hem afhankelijke ziel.

Door de evangeliën horen wij hoe Jezus mensen oproept om tot Hem te komen en zich te bekeren tot het Rijk van God. Hij spreekt mensen aan in Gods naam en vraagt om antwoord. De mens, een van Gods schepselen, wordt geroepen om veranderd te worden door de Geest. Paulus, bijvoorbeeld, blijft hameren op de gave van de Geest die gelovigen verandert. We spreken ook van 'een nieuwe schepping' zijn in Christus (2 Kor. 5:17, Gal. 6:15). De mens die bij Christus hoort is 'nieuw' en verandert (t.t.). De geschapen mens kan aangesproken worden en veranderen; dat is een derde Bijbelse reden waarom de ziel van belang is.

Want de bekeerde mens wordt veranderd door de Geest; vernieuwing is een levenslang proces.

Ben ik dan een ander mens in de zin dat ik niet meer dezelfde ben als toen ik geboren werd? Ik ben nog steeds dezelfde geschapen ziel.

God verandert ons niet op die manier dat Hij mij uitwist en een nieuw mens scheidt. Er is geen andere ziel, Hij verandert mij.

Een 'nieuw mens' ziet met de ogen van geloof zijn hele leven, de fraaie en minder fraaie kanten en tijden.

Mijn hele leven telt voor God, mijn hele wezen wordt gedaagd. Als we zo spreken, veronderstellen we een ziel, een subject of een zelf met identiteit door

de tijd heen. Er is 'iemand' die in gemeenschap met Christus kan leven en die veranderd kan worden door de Geest!

Hoe is het nu met uw ziel? Dat is een vreemde vraag en toch bestaat er zoiets in de kerk als 'zielszorg'. Moeten we dan alles wat in ons leeft vertellen of op straat gooien? Gelukkig niet maar het is wel goed om met de Psalmen je eigen ziel eens toe te spreken: 'Ziel, mijn ziel, wat ben je onrustig? Wees stil en vertrouw!' Als je je ziel vraagt hoe onrustig het daar is dan kan het antwoord behoorlijk tegenvallen van alles wat 'mij' vult. Ga je op zoek dan vind je misschien vooral leegte of een obsessie op het internet. Of je ziel zit vol jaloezie. Je ziel kan verstopt zitten. Vaak merk je dat pas als je naar jezelf kijkt in het licht van wat volgens jou van grote waarde is in het leven. Dan besef hoever je ziel kan zijn afgedwaald.

Hoe is het met uw ziel? Hoe voed je je ziel?

Ook de filosoof Govert Buijs publiceert deze dagen een boek: 'Eerherstel voor de ziel'.

Hij zegt: De ziel moet soms worden opgepord. „Merk op, mijn ziel” zingen we dan.”

Waarom zou je naar de kerk gaan, zo vroeg hij zich af.

En zijn antwoord is: „Om de ziel te oefenen in het zien van zegen, in het geven van zegen, maar misschien wel bovenal om te doen waar we een ziel voor hebben gekregen: de lofzang te zingen.”

Hij zegt: nadenken over de ziel voert de mens weg van de rationele meetbare moleculaire wereld in de richting van de echte mensenwereld.

De ziel is volgens hem een „gevoelig instrument waarmee we betekenis zoeken.” Vanwege deze gevoeligheid is de ziel gemakkelijk beïnvloedbaar en zijn er vele kapers op de kust om de ziel te manipuleren.

„Let op de wereld van de M: macht, waar de politiek of de natie onze ziel wil hebben; de markt, die onze hebzucht aanwakkert; media, die ons zelfbeeld aan anderen leren spiegelen; en de medische wereld, die gezondheid belooft.”

Op zichzelf allemaal niet verkeerd; maar de wereld van de M heeft de neiging constant te ontsporen en de ziel in bezit te nemen.

Het goede nieuws is dat de ziel ook kan groeien.

Op dit punt ligt er verlegenheid in onze samenleving.

„De ziel groeit door zegen. Aan zegen is alles gelegen, zeggen we dan.

Dit is een Bijbelse ontdekking geweest. Kijk maar naar het begin van Genesis. Het is een wereld van manipulatie en geweld. In deze wereld verschijnt er een nieuwe taal: "vriendschap", "partner", "verbond".

Dit zijn allemaal zegenwoorden. Het strookt ook met een universele ervaring: de ziel groeit niet door onderdrukking, maar door de ervaring gezien, gewaardeerd en erkend te worden.”

De Bijbel zouden we kunnen zien als een oefenboek om de ziel zegen te laten leren herkennen.

„De ziel moet soms worden opgepord: „Merk op, mijn ziel” zingen we dan.

Doel is verschillende troostgestalten te herkennen. Dat kan van alles zijn: de liefde van anderen, de natuur, schoonheid en kunst, wendingen in ons leven of nieuwe gemeenschapsvormen. Achter deze troostgestalten zit de verborgen bron van zegen. Die bron is God, de altijd meereizende, troostende en corrigerende God.”

Daarom is het goed voor je ziel om weer naar kerk te komen: ‘Om de ziel te oefenen in het zien van zegen, in het geven van zegen, maar misschien wel bovenal om te doen waar we een ziel voor hebben gekregen: de lofzang te zingen’.

Hoe is het met uw ziel? Hoe voed u uw ziel?
Door het zien van zegen... rondom u. Door al die zegen te benoemen.
En door dan te gaan zingen, over die zegen: uit dankbaarheid.

Stil mijn ziel wees stil,
En wees niet bang
Voor de onzekerheid van morgen.
God omgeeft je steeds
Hij is er bij,
In je beproevingen en zorgen.
God U bent mijn God
En ik vertrouw op U
En zal niet wankelen
Vredevorst vernieuw een
Vaste geest binnen in mij
Die rust in U alleen
Stil mijn ziel wees stil
En dwaal niet af
Dwars door het dal zal Hij je leiden
Stil, vertrouw op Hem
God U bent mijn God...

Stil, wees, stil mijn ziel!

Amen.